

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čekovni rač. 10.003.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Javna dela v naši državi.

Da se reši vprašanje brezposelnosti, ali vsaj omili njegova težina, so se v posameznih državah napravili velikopotezni načrti o izvršitvi velikih javnih del (cest, mostov, železnic itd.). V nekaterih državah so nekaj teh načrtov že izvršili, druge pa izvršujejo v okvirju razpoložljivih gmotnih sredstev.

Tudi v naši državi obstoji namen in načrt javnih del, ki bi precejšnjemu številu brezposelnih oskrbela delo ter zaslužek. V to svrhu so bili z zakonom z dne 23. decembra 1932 povišani vsi neposredni davki. Prišle so povečane in nove trošarine, podvojeni davki na poslovni promet, poostrena praksa pri odmeri pridobninskega davka.

Ker si so bili pristojni činitelji v svetli, da bi v okvirju teh gmotnih sredstev bilo prav težko, ako ne sploh nemogoče, da bi se uresničil kak večji načrt javnih del, se je vlada naše države obrnila na Zvezo narodov v Ženevo po pomoč. Zveza narodov je na podlagi resolucije od 24. septembra 1932 o pomoči agrarnim državam izdelala posebno spomenico, ki jo je predložila svetovni gospodarski konferenci v Londonu.

Ta spomenica vsebuje program organizacije in finansiranja javnih del pred vsem v Jugoslaviji, Rumuniji, Bolgariji, Poljski, Letonski in Madžarski. V tem programu javnih del, ki ga je osvojila Zveza narodov, je naša država vpisana za sledeče postavke:

	švic. frankov
1. za zgradbo cest	137,510.000
2. za zgradbo ene železniške proge in mostu čez Donavo	50,500.000
3. za zgradbo belgrajskega pristanišča	10,200.000
4. za izboljšanje železniškega omrežja	180,000.000
skupaj	378,200.000

Komisija zveze narodov je iz tega načrta sprejela sledeča dela, ki imajo prednost, ker se smatrajo za rentabilna:

za zgradbo cest (1. točka)	137,510.000
in za izboljšanje železniškega omrežja (4. točka)	180,000.000
skupaj	317,500.000

ali okoli 4 milijarde dinarjev.

Ta javna dela v Jugoslaviji naj bi se izvršila s pomočjo mednarodnega sodelovanja pod vodstvom strokovnjakov Zveze narodov. Načrt te Zveze se bode pretresal v posebni komisiji, ki jo določi svetovna gospodarska konferenca. O njegovi nadaljnji usodi se sedaj ne more nič prerokovati. Mednarodni kapital ne odpira rad svojih tresorov (blagajniških predalov), ko gre za podporo finančno slabših držav. Dolgo časa premišljuje, potem obljubljuje, potem, ako gre gladko, si ene in čez dolgo časa začne z uresničenjem sklepa. Značilen dokaz nudi za to lozanska pogodba, ki je obljubila in določila Avstriji precejšnje zunanje posojilo. Preteklo pa je od tega časa leto dni in komaj nedavno je sedanji avstrijski finančni minister dr. Buresch dobil zagotovilo, da se bo obljubljeno posojilo začelo izplačevati.

*

Hitlerjanska divjaštva zoper cerkveno zgradbo. Ob Osojskem jezeru na Koroškem stoji lepa župnijska cerkev, ki je bila pred leti prenovljena. Hitlerjancem je kot znamenje katoliške vere trn v peti. Zato so jo zunaj in znotraj pogrđili s kljukastimi križi in ostudnimi napisi. Cerkvena oblast je odredila, da se cerkev začasno zapre. Orožništvo, ki išče narodno-socialistične zločince, je kot močno osumljenega zaprlo tamošnjega učitelja Jurija Kaufmanna, ki je zagrižen hilerjavec, in dva brezposelna človeka. Hitlerjanci so tudi pogrđili nekaj križev, ki stojijo ob cestah in stazah, in nekaj Marijinih kapelic. Koroški hilerjanci širijo letake, ki pozivajo njihove pristaše, da izstopijo iz katoliške Cerkve. So torej verni sinovi nekdanjih losvonromovcev, ki so toliko zlega prizadeli katolicizmu v stari avstrijski državi. Kakšno je hitlerjansko sovražstvo do vsakega izraza katoliške ideje, dokazuje tudi poročilo, ki je došlo iz Tirolskega. V mestu Erlu obstoji že 300 let kmetijsko pasijonsko gledišče, kjer se je že skozi tri stoletja predvajalo Kristusovo trpljenje. V noči od 18. na 19. julije pa so hitlerjanci zažgali to poslopje, ki je bilo lani prenovljeno s stroški 100.000 šillingov. Požar je uničil celo poslopje, ki je bilo iz lesa, pa tudi mnogo nekaj sto let starih zgodovinskih oblek, orgle in druge umetniške. Še predno so hitlerjanci zažgali po-

slopje, so ga poslikali s kljukastimi križi. Nabili so tudi po mestu lepake, v katerih napovedujejo Erlu lom maščevanje, ker so se izjavili zoper priključitev Avstrije Nemčiji.

Nemško narodno-socialistično pojmovanje umora. Pred 10 leti je bil v Nemčiji umorjen zunanji minister Rathenau, ki je začel v Nemčiji politiko sporazuma, sprave in miru med narodi. Umorila sta ga dva nekdanja nemška oficirja: nadporočnik Kern in poročnik Fischer. Po izvršenem umoru sta se morilca nekaj časa skrivala v gradu Saaleck. Ko sta pa videla, da ne moreta uteči policiji, sta izvršila samoumor. V proslavo teh dveh mož in njihovega junaškega čina so dali narodni socialisti vzdati nad durmi gradu Saaleck spominsko ploščo z napisom: »Tukaj sta umrla dne 17. julija 1923 junaške smrti za veličino nemške domovine naša tovariša Erwin Kern in Herman Fischer.« Ob tej priliki so se vršile velike narodno-socialistične slovesnosti, ki se jih je udeležila tudi uradna Nemčija. Tako se proslavljajo mrtvi morilci, živi pa dobivajo v sedanji Nemčiji zaščito. Takšne zaščite je deležen Gustav Rieder, ki je v Avstriji z bombo ubil dunajskega juvelirja Futterweita ter ubežal v Nemčijo. Ta mož je prej bil dolgo let v Leobnu na Gorn, Štajerskem ter se je pečal z vinotrštvom. Ker ni nič razumel o tem poslu in je bil vrhatega sam najboljši gost v svoji vinski trgovini, je ista pretrpela popoln polom. Po gospodarskem porazu je Rieder postal dejaven član narodno-socialističnih napadalnih oddelkov ter je

Predsednik Mandžurije Puy, katerega bodo proglasili za cesarja.